

lem (Ussing) og den ærede Minister, som i saa Henseende sluttede sig til ham, har troet at finde et Middel mod Fortsættelsen af denne Kapitalopsvigning deri, at der nedlægtes en Kommission, er jeg jo altfor gammel til ikke at vide, at det er det Universalmiddel, vi have for alle Statsbygdomme. Men jeg henstiller til de Herrers Erfaring, om denne ikke er den samme som min, nemlig, at det er et meget daarligt Middel. Om man end nedlægger Kommissioner med de allerførste Forventninger og med de allerbedste Kræfter, faar man dog forholdsvis overordentlig Lidet ud af deres Arbejde. Jeg havde saaledes for 10 Aar siden den Ære at have Sæde i en Kommission, som efter den daærende Conseilspresidentens Indstilling var udnævnt af Kongen. Man antog, at en Forandring af de kirkelige Forhold var høist paatrængende nødvendig, og nedsatte en Kommission af 21 Medlemmer, og denne Kommission arbejdede i 1½ Aar. Men hvad er der kommet ud af dens Arbejde? En lille Lov, som var vedtaget i Forveien, men kun paa 5 Aar, er bleven forlænget med en Modifikation! Det er Alt, hvad der foreligger som Resultat af disse saa vidtløftige Arbejder og de mange fremkomne Forslag. Og der er virkelig Fare for, at der ikke vilde komme stort Andet ud af en Kommission, der nedlægtes for at undersøge Universitetets Økonomi og noget lignende. Der er nemlig her virkelig ikke Noget at undersøge. Det er nemlig en given Ting, trods Alt, hvad der fra den anden Side er paafaaet, at Kommunitetet og Universitetet ere to Sider af samme Stiftelse. De høre sammen, og naar man blot vil tillade dem at forenes med hinanden efter Libernes forandrede Trang, har Universitetet intet videre behov. Naar det blot maa bruge det, som Kommunitetet ikke bruger til sit egentlige Formaal, nemlig at understøtte uformuende Studenter, trænger Universitetet ikke til Mere. Da Universitetet blev stiftet, blev det aflagt tarveligt, efter Davidens Forhold, med Professorer; men der kom ingen Studenter, og det havde sin Grund deri, at Davidens Middeltand ikke havde Gøne til at holde sine Sønner ved Universitetet. Saa stiftede man Kommunitetet, for at Studenter skulde kunne komme, og saa kom de. Man gav 100 Studenter Mad og Al, for at sige det rent ud, to Gange om Dagen, og det er Kommunitetets oprindelige Bestemmelse at staae for Studerende, fordi Middeltanden i Universitetets Begyndelse ikke havde

Raad til at sende sine Sønner til Universiteter. Nu er Forholdet forandret. Middeltanden har faaet, jeg vil ikke sige glimrende Raar, det er langtfra, men bedre Raad til at sende sine Sønner til Universitetet. Man sætter i det Hele mere Pris paa videnskabelig Dannelse, end man gjorde dengang. Nu er Studenternes Antal voreet til 11 a 1200, hvoraf maaste ikke mere end 100 eller 150 behøve Understøttelse; de Andre behøve den ikke. Men derimod ere Kravene til Universitetets Undervisning vorede meget betydeligt med Hensyn til Apparater og Læreroposter. Universitetets Læreroposter ere fra 12 — jeg tror endogsaa, det begyndte med 6 — vorede op til 40 a 50, og det Apparat, man forlanger i Musæer, Bibliotheker, botanisk Have osv., er overmaade kostbart. Hvad er saa naturligare, end at, naar den Kommunitetet skjænkede Formue ikke bruges til Studerendes Underhold, den da bruges til Universitetets Underhold. Jeg kan ikke negte, at jeg tror, at heller ikke den ærede Minister egentlig har værget Universitetets Stilling tilstræffelig derved, at han i en Række af Finantslove er gaaet ind paa at dække Understudet af Universitetets Kapitalformue, ganske vist kun et ringere Understud; det er blevet større ved Behandlingen i det andet Thing. — Naar det var meget lille, vilde jeg ikke sige Noget derimod, thi da Indtægterne altid ere kalkulatoriske og ofte ere ikke lidt betydeligere eller noget betydeligere end anslaaet, kan et anslaaet ringe Understud ofte dækkes af den forgydede Indtægt. Men det er i en Række af Finantslove forudsat, at der vilde være en Underbalance, og medens den tidligere er blevet anvist til at dækkes af Kommunitetet, er den i de senere Aar anvist til at dækkes af Universitetets Kapitalformue, saaledes f. Ex. i Finantslovsforslaget for 1875—76; men det var ikke noget betydeligt Beløb, der var anvist paa Kapitalformuen nemlig omtrent 25,000 Kr. I 1876—77 steg Underbalancen til 41,902 Kr., der blev anvist paa Kapitalformuen. Ligesaa var i Finantslovsforslaget for 1877—78 — det er Finantslovsforslagene, jeg her taler om — Underbalancen 69,000 Kr., der anvistes paa Kapitalformuen. I 1878—79 var den mindre, kun 24,000 Kr., som ogsaa anvistes paa Kapitalformuen. Men paa indeværende Aars Finantslovsforslag er det atter over 60,000 Kr., nemlig 65,000 Kr., der anvistes paa Kapitalformuen. Jeg tror ikke, det er heldigt, at Ministeren nogeninde er kommen ind paa disse Anvisninger. Jeg kan